

Miljömål 2022

Begränsad klimatpåverkan

I Mölndal ska...

- alla verka för att utsläppen av växthusgaser minskar
- effektiv energianvändning och användning av förnybara energikällor prioriteras

1. Utsläppen av växthusgaser i Mölndal ska uppgå till högst 2,9 ton CO₂-ekvivalenter/invånare och år

Arbetet med energieffektiviseringar och förnybar energi i stadens lokaler ger resultat och energieffektiviseringsmålet beräknas uppnås. Kampanjer, projekt, nätverkande, kommunikation och rådgivning sker kontinuerligt för att öka det hållbara resandet bland olika målgrupper.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre.

	1990	2011	2012	2013
Växthusgasutsläpp per inv. Ton CO ₂ -ekvivalenter	6,68	3,52	3,61	3,28

Frisk luft

I Mölndal ska...

- alla bidra till att luftkvaliteten förbättras

2. Halten kvävedioxid vid bostäder, skolor och förskolor i Mölndal ska inte överskrida 60 µg/m³ luft fler än 175 timmar/år eller 20 µg/m³ luft som årsmedelvärde

Anpassningar av planerna Forsåker kommer att ge mindre trafik i området än tidigare farhågor. Åtgärder som främjar hållbart resande bidrar till mindre föroreningar från biltrafik. Planteringsarbete vid nybyggnation och som komplettering i befintliga områden bidrar till renare luft.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre

3. Halten partiklar (PM10) vid bostäder, skolor och förskolor i Mölndal ska inte överskrida 30 µg/m³ luft fler än 35 dygn/år eller 15µg/m³ luft som årsmedelvärde

Anpassningar av planerna Forsåker kommer att ge mindre trafik i området än tidigare farhågor. Åtgärder som främjar hållbart resande bidrar till mindre föroreningar från biltrafik. Planteringsarbete vid nybyggnation och som komplettering i befintliga områden bidrar till renare luft.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre

Giftfri miljö

I Mölndal ska...

- ökad kunskap om farliga ämnen i varor och kemiska produkter leda till att dessa ersätts med bättre alternativ

4. Förekomsten av farliga ämnen i barns vardag ska minimeras

Uppföljning 2015: Serviceförvaltningen bedriver ett kontinuerligt arbete för att minska antalet kemikalier. I ett samarbete med skolförvaltningen för "Friska miljöer i förskolan" har guider tagits fram för att minimera farliga ämnen i förskolan. Personal har utbildats i båda förvaltningarna och många förskolor har tagit steg för att minimera farliga ämnen i barns vardag. Tillsynen på förskolorna har också bidragit till att minimera farliga ämnen i vardagsmaterialet.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre

5. Samtliga idag kända potentiellt förorenade områden av riskklass 1 (mycket stor risk) och riskklass 2 (stor risk) ska vara riskbedömda och vid behov åtgärdade

I den takt som förorenade områden undersöks bedöms målet att kunna nås. Åtgärder sker även genom exploatering av tidigare förorenade områden.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre.

Antal områden	2013	2014	2015
Identifierade	240	246	1
Undersökta	24	34	1
Åtgärdade	6	9	4

1) Uppgift saknas

Ingen övergödning

I Mölndal ska...

- insatser ske för att minimera bräddningar av spillvatten
- insatser ske för minskning av utsläpp av näringsämnen från jordbruk, skogsbruk, djurhållning och enskilda avlopp
- kretsloppsanpassning av enskilda avlopp förordas

6. Nettotillskottet av övergödande ämnen inom kommunens gränser ska till Mölndalsån högst uppgå till 2,7 ton fosfor och 33 ton kväve och till Lindomeån högst uppgå till 1,6 ton fosfor och 31 ton kväve

I Mölndalsån ökar 5-årsmedelvärdet för år 2010–2014 för transport av både fosfor och kväve jämfört med perioden 2009–2013. I Kungsbackaån ökar medelvärdet för kväve, men minskar för fosfor. Utvecklingen går alltså mestadels åt fel håll. I december 2015 kopplades spillavloppsvattnet från Hällesåker till Gryaabs tunnlar via en ny överföringsledning. Detta beräknas ge en minskad avloppspåverkan på Lindomeån. Inventering av enskilda avlopp går enligt plan.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Sämre

5-årsmedelvärde, ton	Mölndalsån kväve	Mölndalsån fosfor	Lindomeån kväve	Lindomeån fosfor
Utgångsläge	42,1	3,8	42,2	2,2
2009–2013	48,0	2,8	36,1	1,8
2010–2014	56,8	3,3	38,5	1,7

Odlingslotter ökar gemenskap i bostadsområde. Odlingsbäddar för bostadsnära odling har iordningställts i flera bostadsområden. 60 stycken finns på Gärdesplan och har bidragit till ökad trygghet och gemenskap i området.
Foto: Lisa Järner

7. Ytterligare 300 fastigheter i befintlig samlad bebyggelse ska vara anslutna till kommunalt VA

Under 2015 har 92 fastigheter anslutits till det kommunala spillvattennätet. Många av dessa fastigheter hade tidigare en befintlig enskild avloppsanläggning som inte uppfyllde gällande miljökrav.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre

	2014	2015
Nyanslutningar under året	6	92

Levande sjöar och vattendrag

I Mölndal ska...

- sjöar och vattendrag skyddas mot fysiska ingrepp och lokala utsläpp, och deras stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt
- sjöar och vattendrag som hotas av försurning kalkas regelbundet

8. Samarbetet mellan olika aktörer inom vattenområdet ska stärkas för att förbättra arbetet med att uppnå god kemisk och god ekologisk status i sjöar och vattendrag

Viss samverkan har skett, dels inom kommunen och dels inom vattenvårdsförbunden

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Oförändrad

Grundvatten av god kvalitet

I Mölndal ska...

- grundvattenkvaliteten inte försämras på grund av markanvändning, uttag av naturmaterial eller tillförsel av föroreningar

9. Samtliga idag kända större grundvattenförekomster ska vara bedömda och vid behov skyddade

Grundvattentäkten i Sinntorp kommer inte att tas i bruk för vattenförsörjning enligt beslut utifrån kommunal vattenförsörjningsplan. I nuläget gäller det skyddsområde som beslutats, men insats för uppgradering av området och föreskrifterna planeras inte. Befintliga VA-installationer i Sinntorps gamla vattenverk är utrivet.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Oförändrad

10. Insatser ska genomföras för att höja medvetenheten kring dricksvattenkvalitet hos samtliga fastighetsägare med enskilda brunnar

Arbetet är ännu inte påbörjat. Planeras startas 2016.

Bedömning: Ej uppfyllt. Trend: Oförändrad

Miljömål 2022

Myllrande våtmarker

I Mölndal ska...

- befintliga våtmarker sparas och stor hänsyn tas till miljön kring våtmarker vid planering och exploatering

11. Våtmarker ska nyskapas, återskapas eller restaureras som reningsmetod, flödesutjämnare eller som naturvårdsinsats

LONA-projekt "restaurering av Sagsjön" pågår med åtgärder för att förbättra för fågellivet, tillsammans med Jehander.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre

	2014	2015
Nya/återskapade våtmarker under året	0	1

Levande skogar

I Mölndal ska...

- kulturmiljöer i skogsmiljö skyddas
- skogarna ha inslag av död ved, äldre lövrik skog och gammal skog
- skyddsvärde träd och ädellövsskogar bevaras och utvecklas

12. Nya biotopskyddsområden ska bildas

Inga nya biotopskyddsområden har bildats hittills. Arbetet ska startas under första kvartalet 2016, med målsättning att undersöka förekomst av områden som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter.

Bedömning: Ej uppfyllt. Trend: Oförändrad

13. Andelen död ved och ädellövträd i produktions-skogen ska öka

Att öka andelen död ved och ädellövträd är nu en implementerad metod i stadens skogsbruk och sker kontinuerligt. Bedömningen är därför att andelen död ved och ädellövträd ökar.

Bedömning: Ej utvärderat. Trend: Bättre

Ett rikt odlingslandskap

I Mölndal ska...

- jordbruksmark i största utsträckning bevaras och i odlingslandskapet ska kulturvärdena och naturvärdena skyddas långsiktigt

14. Av jordbruksmarken ska 180 ha eller 25 procent brukas ekologiskt

Inget arbete har gjorts under våren, då kommunens rådgivare visat sig alltför liten. Målet gäller både åker och bete och inbegriper både omställd mark och mark under om-

ställning. 2014 var totala marken omställd eller under omställning till ekologisk produktion 87 ha eller 9,8 procent. Den totala jordbruksarealen fortsätter att minska något.

Bedömning: Ej uppfyllt. Trend: Sämre

	2011	2012	2013	2014
Areal ekologiskt brukad mark	110	66	90	87
Andel ekologiskt brukad mark	13 %	7 %	10 %	9,8 %

God bebyggd miljö

I Mölndal ska...

- samhällsplaneringen ske i överensstämmelse med GR:s strukturbild för en långsiktigt hållbar utveckling av den regionala strukturen
- blågröna strukturer och sammanhängande grönområden utvecklas som både är estetiska och bär biologisk mångfald
- grönytor tas med tidigt i planeringsprocesserna
- förtätning i form av blandstad med varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur ske i goda kollektivtrafiklägen med godtagbar luft- och bullersituation
- avfallet behandlas enligt följande rangordning:
 1. Förebyggande
 2. Återanvändning
 3. Materialåtervinning
 4. Annan återvinning, till exempel energiutvinning
 5. Deponi
- ska naturliga avrinningsstråk bevaras och nya avrinningsvägar skapas där sådana saknas

15. Alla invånare i Mölndal ska ha tillgång till minst ett grönområde inom 300 meter.

Under 2015 har en Grönplan för kommunen tagits fram till stora delar. Den kommer att färdigställas under första kvartalet 2016 och kommer då ge svar på hur vi ligger till mot angivet mål.

Bedömning: Ej utvärderat. Trend: Ingen riktning angiven.

16. Det ska finnas bostadsnära odlingar i flera tätbebyggda områden i Mölndal

Under 2015 har ytterligare en bostadsnära odling på Gärdesplan i Åby färdigställts, med 60 odlingslådor i olika storlekar. Planering pågår för utvidgning av denna och en ny bostadsnära odling i Vämmedalen, Källered. Alla odlingar startas i samarbete med TEF och KFF. Målet bedöms uppfyllas.

Bedömning: I hög grad uppfyllt. Trend: Bättre

	2013	2014	2015
Antal nya bostadsnära odlingar under året	1	0	1

Stadens första solcellanläggningar för elproduktion. På stadshuset och gatukontorets lokaler på Skedebro har solcellanläggningar installerats. De förväntas producera ungefär 37 000 kWh respektive 30 000 kWh el årligen. Med detta uppfylls stadens miljömål samtidigt som behovet av köpt energi minskas. Foto: Sonja Skäär

17. De bostäder som omfattas av stadens bulleråtgärdsprogram ska ha åtgärdats

I budget för planåren 2015–17 avsattes inga medel för genomförande av stadens bulleråtgärdsprogram i driftsbudgeten hos tekniska nämnden. Så länge inga medel finns, kan inte inventering och åtgärder startas. Därför bedöms målet som ej uppfyllt och trenden som sämre

Bedömning: Ej uppfyllt. Trend: Sämre

18. Ingen ska bo i flerbostadshus med radonhalter över 200 Bq/m³ luft som årsmedelvärde

Miljöförvaltningen arbetar enligt plan med information och krav på mätningar och åtgärder av radon i flerbostadshus. I de bostadsfastigheter som förvaltas av lokalförsörjningen görs mätningar enligt ett rullande schema.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Oförändrad

19. Andelen personresor som utförs med cykel ska vara minst 12 procent och med kollektivtrafik minst 25 procent

Mycket arbete görs, framför allt hos tekniska nämnden, med Trafikstrategi, Stomnät 2035 för kollaktivtrafik, parkeringsstyrning, trafiksäkerhet och kampanjer för att påverka attityder och beteenden i rätt riktning mot ökat hållbart resande. Dessutom sker projekt, evenemang, rådgivning, underhåll och utbyggnad av GC-vägar, hållplatser etc. Den senaste utförda resvaneundersökningen hade en mycket låg svarsfrekvens (RVU 2014). Den visar en ökning i andel kollektivtrafikresor med 2 procent sedan 2011, vilket innebär en ökning i antal kollektivtrafikresor med 17 procent. Cyklingen minskar med 1 procent i undersökningen, vilket går emot stadens egna flödesmätningar som har visat en

ökande cykling och minskande biltrafik. Sammantaget visar dock resvaneundersökningen inte på några större förändringar.

Bedömning: Ej uppfyllt. Trend: Oförändrad

	2011	2014
Andel cykelresor	6	5
Andel kollektivtrafikresor	12	14

Regionala avfallsplanen, A2020

Den officiella statistiken visar att det brännbara avfallet minskar och matavfallet och materialet till återvinning ökar, vilket är i linje med våra mål. Under 2015 har införande av fastighetsnära insamling med flerfackssystem för villahushåll i etapp 1 genomförts och förberedelser inför etapp 2 har inletts. Plockanalyser visar på att farligt avfall minskar radikalt i det brännbara avfallet från våra fyrfackskärl, dock inte i övrigt insamlat brännbart. Prognosen för materialåtervinningen av hushållsavfallet för 2015 är 45 procent.

Bedömning: I hög grad uppfyllt. Trend: Bättre

	2013	2014	2015
Andel hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, inkl biologisk behandling	29 %	37 %	45 %
Insamlad total avfallsmängd per invånare	556 kg	1	1
Insamlad mängd förpackningar och returpapper per invånare	114 kg	1	1

1) Uppgift saknas.

Miljömål 2022

Ett rikt växt- och djurliv

I Mölndal ska...

- den biologiska mångfalden av naturligt förekommande arter och naturtyper höjas
- det finnas grönstråk som medger goda spridningsmöjligheter för djur och växter och har fungerande ekologiska processer
- målen i naturvårdsplanen vara riktlinje för hänsynstagande och åtgärder i kommunens arbete

20. Samarbetet mellan olika aktörer inom naturvårdsområdet ska stärkas

LONA-projektet Sandsjöbackakilen har slutförts vilket innebär att medborgarna lättare kan hitta och ta del av information om en sammanhängande naturupplevelse från Göteborg, genom Mölndal till Kungsbacka, under namnet Tremilaparken.

Bedömning: Delvis uppfyllt. Trend: Bättre

Internt fokus – prioriterade områden för en hållbar organisation

Hållbar organisation/Våra inköp

- Ställa relevanta miljökrav vid upphandlingar utifrån vilken miljöpåverkan de har
- Stödja beställare att välja miljöanpassade produkter
- Ekologiska livsmedelsinköp till minst 15 procent

Värderingsmöten har skett under året och bedömningen är att de identifierade miljökraven också ställs i upphandlingarna. Andelen ekologiska livsmedel i staden ökade rejält under 2015, till drygt 28 procent, vilket är långt över målet. I skolor och förskolor var andelen ekologiska livsmedel 32 procent.

	2012	2013	2014	2015
Andel upphandlingar med miljökrav	1	1	63 %	1
Andel ekologiska livsmedelsinköp	7,6 %	8,7 %	11,5 %	28,3 %

1) Uppgift saknas

Hållbar organisation/Våra byggnader

- Energieffektivisering i kommunens fastigheter
- Möjlighet till full källsortering på minst 80 procent av kommunens ägda byggnader.
- Pröva miljöcertifiering av nya byggnader
- Pröva elproduktion med solceller på kommunal byggnad

Befintliga förskolor och skolor är försedda med möjlighet till källsortering och vid nybyggnation byggs förutsättningar till källsortering. Kompletteringar av källsortering sker där det behövs. Det är ändå oklart om det räcker för att målet ska nås. Planering inför miljöcertifiering av en nybyggnation pågår, men kommer troligtvis inte att hinna

göras under 2016. Solcellsanläggningar på stadshuset och Skedebrogatan är monterade och redo för driftsättning. Energieffektiviseringar fortgår i takt med Energistrategin. Olja för uppvärmning fortsätter att fasas ut. Energianvändningen har minskat nästan varje år och efter 2015 är minskningen nio procent sedan 2009.

	2012	2013	2014	2015
Areaspecifik energianvändning	181 kWh	177 kWh	168 kWh	170 kWh

Hållbar organisation/Våra transporter och resor

- Minskning av energianvändningen till transporter
- Målmedvetet arbeta för att summan av CO₂-utsläpp av Mölndals stads personbilsinnehav minskas
- Följa trafikverkets och storstädernas miljökrav för tunga fordon och arbetsmaskiner för egna fordon och entreprenader
- Bilanvändningen i tjänsten ska minska
- Transportcentralen ska erbjuda cyklar, elcyklar och andra alternativa färdmedel
- Renhållningsfordon med gasdrift
- Renhållningsfordon med eldrift i aggregaten
- Ordna faciliteter för att underlätta hållbart resande till och från arbetet
- Utbildning och information för hållbart resande till och från arbetet

Andelen miljöfordon är fortsatt minskande även om miljöfordon alltid erbjuds som ett alternativ. Anledningen är ekonomiska val av verksamheterna, trots att Transportcentralen erbjuder miljöfordon. Miljökrav för tunga fordon och arbetsmaskiner följs från och med 2015. Årskort för Västtrafik och Hallandstrafiken erbjuds till nettolöneavdrag. Riktlinjer för resor finns och kommuniceras via intranätet. Cykelställ byggs vid varje nybyggnation. Nuvarande upphandlingar av tunga fordon görs med gasdrift. Körsträckorna med privat bil minskar fortsatt. Samtidigt ökar körsträckorna med stadens egna fordon något, liksom bränsleanvändningen och koldioxidutsläppen.

	2013	2014	2015
Andel av personbilsflottan som är miljöfordon enligt Trafikverkets def. 2012	88%	79%	44%
Användning av privat bil i tjänsten	38 000 mil	34 000 mil	28 700 mil
Bränsleåtgång i stadens fordon	266 000 l.	278 000 l.	291 000 l.
– Fossilt: bensin och diesel	9 500 liter	2 700 liter	28 000 l.
– Alternativt: E85 och RME	2 200 Nm ³	2 500 Nm ³	2 050 Nm ³
– Alternativt: Fordonsgas	630 ton	690 ton	714 ton
– CO ₂ -utsläpp			
Körda mil med de fordon som hanteras av Transportcentralen	239 000 mil	266 000 mil	274 697 mil